

Drabbad befolkning pressar AP-fonderna

I somras uppmärksammade flera medier att svenska pensionspengar investeras i den omstridda gruvdriften i Guatemala. Nu har aktivister från regionen varit i Sverige för att sätta press på AP-fonderna.

– Gruvan har haft väldiga negativa konsekvenser för oss som bor i området, med tungmetaller och kemikalier i vattnet som leder till svåra hudsjukdomar och som förstör möjligheten till jordbruk, säger Carmen Mejia Meguilar.

Hon kommer från landsbygden i regionen San Marcos i västra Guatemala och har egen erfarenhet av hur företaget Montana Exploradora, dotterbolag till kanadensiska Goldcorp, påverkar människor och miljö där hon bor. När Arbetaren träffar henne i Stockholm kommer hon, tillsammans

med andra aktivister, från ett möte med AP-fondernas etikråd.

– Vi har framfört att vi inte vill ha de här företagen i våra samhällen och kräver att de respekterar befolkningens beslut i frågan, säger Carmen Mejia Meguilar.

Budskapet från AP-fonderna är att ägandet i Goldcorp/Montana är begränsat och att möjligheten till påverkan helt skulle försvinna om man drog sig ur. Vidare hänvisas till den pågående utredning som Goldcorp på grund av den höga konfliktnivån beställde av ett konsultföretag förra året. Utredningen får dock kritik av de guatemalanska besökarna för att inte inkludera människor i de berörda samhällena.

– Min uppfattning är att den här utredningen inte är särskilt oberoende, säger Carmen Mejia Meguilar.

Efter det 36 år långa inbördes-

kriget, som krävde 200 000 dödofer, undertecknades 1996 ett fredsavtal i Guatemala. Och Martha Garcia Mauricio, från organisationen Derechos en Accion, som arbetar med kvinnors och ursprungsfolks rättigheter, framhåller att gruvdriften måste ses i ljuset av landets moderna historia.

– I en kontext av globalisering och nyliberalism blev fredsavtalet en öppning för stora multinationella företag att investera i Guatemala.

– Deras verksamhet handlar inte om att gynna befolkningen, utan om att länsa landet på naturresurser, säger Martha Garcia Mauricio.

ÅR 1997 ANTOGS EN LAG som anger att mineral-, olje- och gastillgångar under jordytan är statens egendom, och det är regeringen som utfärdar licenser för företagen. Lagen tillå-

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Martha Garcia Mauricio och Carmen Mejia Meguilar från Guatemala pressar AP-fonderna.

ter bland annat gruvbolagen fri användning av vattenresurser och möjlighet att förlänga sina koncessioner i 25 år. Däremot sägs ingenting om ursprungsfolkens rätt att bli informerade eller rådfrågade i förväg. Dessa grupperns territoriella rättigheter skyddas dock av Guatemalas konstitution; trots detta uppges våldsamma tvångsflyttningar ha förekommit.

Det organiserade motståndet mot gruvbolagen har pågått sedan 2005, bland annat i form av lokala rådslag.

– Många har drabbats av hot och repressalier för sitt engage-

ment mot gruvindustrin, dessutom har regeringen kriminaliserat motståndet, säger Martha Garcia Mauricio.

Hon beskriver flera rättsfall där bybor har åtalats för egenmäktigt förfarande och liknande brott.

Om ingenting annat, så hoppas de guatemalanska besökarna att AP-fonderna åtminstone kan försöka förmå gruvbolaget att ta tillbaka sina anmälningar.

Arbetaren har utan resultat sökt AP-fondernas etikråd för en kommentar.

KRISTINA LINDQUIST

kristina.lindquist@arbetaren.se